

Om kvinnors företagande

Det är svårt att få kvinnor att starta eget. Trots olika insatser under årens lopp är fortfarande endast tre av tio företagare i Sverige kvinnor. Men vad kan man göra åt saken?

TEXT: JOANNA BJÖRKQVIST

FLER KVINNOR SKA starta företag. Det är ett uttalat mål för den sittande regeringen, som 2024 gav Tillväxtverket i uppdrag att stärka förutsättningarna för kvinnors företagande, entreprenörskap och ägande

– Sverige mår bra av variationsrikedom och mångfald. Vi vill skapa förutsättningar för de kvinnor som vill starta och driva eget företag. Ytterst handlar det om att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb, säger **Lejla Babajic Löfgren**, uppdragsansvarig på Tillväxtverket.

Lejla Babajic Löfgren,
uppdragsansvarig på
Tillväxtverket

I VÅRAS KOM en delrapport som visar att en av utmaningarna är att samordna den kunskap och de erfarenheter som redan finns inom området. Lejla Babajic Löfgren anser att systemet är för fragmenterat och att det saknas tillräcklig samordning.

Det behövs också mer jämförbar och könsuppdelad data för att kunna göra analyser och följa upp kvinnors företagande. Utan att veta hur situationen ser ut kan man inte göra något åt den, konstaterar hon.

Carin Holmquist, professor som har forskat kring kvinnors företagande sedan 1980-talet, menar att problemet är att näringslivet går miste om värdefull kapacitet när så få kvinnor startar och driver företag.

– Det är ju så att 1 000 företag med en enda person skapar lika mycket arbete som ett företag med 1 000 anställda. Det blir också väldigt sårbart när det bara finns stora aktörer. Allt driver mot storskalighet och det gynnar inte småföretagen. Ur ett hållbarhets- och säkerhetsperspektiv finns det många fördelar med mindre företag, säger Carin Holmquist.

Hon beskriver hur kvinnors företagande var som högst på 1930-talet, då en kvinna kunde ha en liten mjölkbutik eller ett litet bageri. Idag är de små butikerna sedan länge ersatta av de stora matkedjorna. Ett exempel på hur hela landskapet för företagare har ritats om de senaste decennierna.

FÖR ATT KVINNOR ska vilja bli företagare måste man se möjligheterna som det ger. Ett sätt att tidigt väcka intresse är att redan i skolundervisningen presentera företagande som ett alternativ. Normen är idag att vara anställd och många unga ser inte ett eget företag som ett tänkbart alternativ.

– Alla säger att man ska gå till jobbet på morgonen. Ingen säger att de ska gå till sitt företag. Men i själva verket finns det många som är företagare utan att man direkt pratar om det, säger Lejla Babajic Löfgren.

Det kan handla om allt från tandläkare och frisörer till bilmekaniker och journalister. Förutsättningarna för olika branscher ser olika ut och alla branscher har sina egna utmaningar. En tandläkare behöver till exempel betydligt mer teknisk utrustning än en journalist och av den anledningen är den ekonomiska risken mindre för journalisten än för tandläkaren.

Oavsett bransch kan det finnas ett stort mått av osäkerhet med i processen. Att våga bli företagare är för många ett stort steg att ta. Det finns en rädsla för att inte klara av de krav som ställs och man tror sig inte ha tillräcklig kunskap. Carin Holmquist betonar vikten av nätverk.

– Om jag skulle vilja hjälpa någon som funderar på att starta företag skulle jag samla ihop ett antal kvinnor som är företagare och låta dem berätta för henne hur kul det är, säger hon.

Carin Holmquist,
professor och forskare

Om jag skulle vilja hjälpa någon som funderar på att starta företag skulle jag samla ihop ett antal kvinnor som är företagare och låta dem berätta för henne hur kul det är.

OM MAN VÄXER upp med föräldrar som är egna företagare ökar chanserna att man själv startar eget. Chanserna ökar också om man under gymnasiet läst kursen Ung företagsamhet och haft ett UF-företag.

– Vi vet att tidig exponering är superviktigt och vi behöver jobba på övergången mellan gymnasiet och yrkeslivet. Hur ska vi hålla kvar ungdomarna i företagandet? Här kan studie- och yrkesvägledare spela en stor roll och presentera företagande som en alternativ yrkesbana, säger Carin Holmquist.

Under 2026-2028 kommer fokus för Lejla Babajic Löfgren och hennes team på Tillväxtverket att ligga på ungas entreprenörskap och företagande. I vårens delrapport nämns flera aktiviteter som ska underlätta och förbättra förutsättningarna för unga kvinnor att starta, äga och driva företag nämnda.

Målet med att öka kvinnors företagande är klart och tydligt:

– Det ska gynna Sveriges ekonomi, avslutar Lejla Babajic Löfgren. ○